

Xalq qəzeti

Xalqın qəzeti!

№ 285 (30401) 28 dekabr 2023-cü il, cümə axşamı

Gündəlik ictimai-siyasi nəşr

1919-cu ildən çıxır

Təsisçi: Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsi və qəzetin redaksiya heyəti

xalqazeti.az

“Yaşıl artım ölkəsi” kimi tanınmağımız COP29-u Bakıya gətirdi

“Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər”də və “2022–2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nda ölkəmizin “yaşıl enerji məkanı”na çevrilməsi məqsədilə bir sıra mühüm tədbirlər nəzərdə tutulub. Respublikamızda “Masdar”, “ACWA Power”, “bp”, “Fortescue Future Industries”, “China Gezhouba Group Overseas Investment”, “Total Energies”, “Nobel Energy” və “A-Z Czech Engineering” şirkətləri ilə ümumi gücü 28 QVt-dan çox layihələrə dair əməkdaşlıq sənədlərinin imzalanması da Azərbaycanın “yaşıl enerji” kursuna olan beynəlxalq maraqdan, ölkəmizin “yaşıl gələcəyi”nə dərin inamdan irəli gəlib.

Prezident İlham Əliyevin global iqlim dəyişikliyi ilə bağlı məsələlərə ciddi yanaşmasının, karbon emissiyalarının mümkün qədər azaldılması ilə əlaqədar strateji planların hazırlanması və gerçəkləşdirilməsinin nəticəsidir ki, Azərbaycanda gələn il daha bir əhəmiyyətli tədbirin – BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının keçirilməsi qərara alınıb.

(ardı 12-ci səhifədə)

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Prezident İlham Əliyev dekabrın 15-də keçirilən müşavirədəki çıxışında COP29-un gələn il respublikamızda reallaşması qərarını ölkəmizin növbəti böyük uğura imza atması, eyni zamanda, dünya ölkələrinin Azərbaycana bir daha böyük etimad və hörmət göstərməsi kimi dəyərləndirib. Dövlətimizin

üçün qorunub saxlanılmasını prioritet vəzifə hesab edir.

Xəzər dənizində fəaliyyət göstərən beynəlxalq konsorsiumun neft çıxardığı "Azəri-Çırağ-Günəşli" yataqları, dəniz boru kəmərləri sistemi və Səngəçal terminalı üçün "Neft dağılmaları üzrə fəaliyyət Planları"na uyğun real texniki sistem formalaşdırılıb. Neft dağılmalarının qarşısının alınması, ballast su-

Azərbaycanın iqlim gündəliyinə və dekarbonizasiya planlarına sadiqliyini əks etdirdiyini vurğulayıb.

Moranın sözlərinə görə, son 30 il ərzində Azərbaycan neft-qaz sektoru sayəsində mühüm iqtisadi inkişafa və rifahın yüksəlməsinə nail olub. Ölkəmizdə ümumdaxili məhsulun (ÜDM) üçdə biri, ixracın 90 faizi və birbaşa xarici investisiyaların (BXİ) isə 71 faizi

"Yaşıl artım ölkəsi" kimi tanınmağımız COP29-u Bakıya gətirdi

"Odlar yurdu" bərpaolunan enerji dünyasının ön sırasındadır

başçısı daha sonra deyib: "Biz buna layiqlik, biz apardığımız siyasət nəticəsində dünya miqyasında çox güclü mövqelərə sahib olmuşuq. Azərbaycana beynəlxalq aləmdə olan hörmət günbəgün artır və biz bu hörməti öz əməlimizlə, işimizlə, siyasətimizlə qazanmışıq".

Qeyd edilənlər barədə aydın təsəvvür yaranması məqsədilə bəzi məqamlara nəzər salaq. Əvvəlcə xatırladaq ki, Azərbaycan neft emalı sahəsində bütün ekoloji qaydalara əməl edir. Respublikamızın qoşulduğu təbiətdən istifadə və ətraf mühitin mühafizəsi üzrə konvensiyalar, sazişlər, müqavilələr milli ekoloji qanunvericiliyin ayrılmaz hissəsi hesab olunur. Xəzər dənizinin respublikamız, digər Xəzəryanı ölkələr və bəşəriyyət üçün əhəmiyyətini, onun ekosistemlərinin həssas və dayanıqlı olmasını, bütün sahilyanı ölkələrin dənizdə getdikcə artan fəaliyyətlərinin (neft-qaz yataqlarının istismarı, dənizdə gəmi və boru kəmərləri daşımaları və s.) aktivləşməsinə nəzərə alaraq Dövlət Neft Şirkəti öz ekoloji siyasətində Xəzər dənizinin gələcək nəsillər

lərinin və başqa tullantıların yığılması məqsədilə Xəzər dənizində fəaliyyət göstərən Rusiya, Qazaxıstan, Türkmənistan şirkətləri də müvafiq planlara və tədbirlər sistemlərinə malikdirlər.

Hazırda qarşıda duran əsas vəzifələrdən biri neft və qaz hasilatında karbon tullantılarının sifirə endirilməsinin həyata keçirilməsidir. Buna görə də SOCAR fəaliyyətində yeni texnologiyaların tətbiqinə xüsusi diqqət yetirir, bu yöndə elmi-tədqiqat işlərini sürətləndirməklə karbon tullantılarını sifirə endirməyə əsas istiqamət kimi yanaşır. Adıçəkilən şirkətin "Neft və Qazın Dekarbonizasiyası Xartiyası"na (OGDC) qoşularaq metan tullantılarının sifirə endirilməsi kimi öhdəlik götürməsi də bunun bariz ifadəsidir.

Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının (IFC) Avropa, Latin Amerikası və Karib hövzəsi üzrə vitse-prezidenti Alfonso Qarsia Moran bu günlərdə Azərbaycana səfəri zamanı ölkə mediasına müsahibəsində təmsil etdiyi qurumun respublikamızın COP29 konfransına evsahibliyi xəbərini alqışladığını bildirib. O, belə bir qərarın, eyni zamanda,

bu sektorun payına düşür. Buna görə də Azərbaycan, şübhəsiz ki, aşağı karbonlu iqtisadiyyata uğurlu keçidi reallaşdırmaq və dayanıqlı iqtisadi inkişafa nail olmaq üçün qazıntı yanacağından imtina etməklə iqtisadiyyatda uğurlu diversifikasiya siyasəti yürüdür.

Dünya Bankının enerji sektorunun idarə olunmasına yardım proqramının təhlilindən görüldüyü kimi, Azərbaycanın dənizdə külək enerjisi potensialı 157 qiqavat səviyyəsində qiymətləndirilir. Bu, ölkənin hazırda təqribən 8 qiqavatlıq ümumi quraşdırılmış gücü ilə müqayisədə çox böyük rəqəmdir. Azərbaycanın Energetika Nazirliyi, Dünya Bankı və IFC tərəfindən dərc olunan dənizdə külək enerjisinin inkişafı üzrə yol xəritəsi də göstərir ki, ölkəmiz 2040-cı ilədək 7 qiqavat dənizdə külək enerjisinin quraşdırılması üçün potensiala malikdir.

Bu həcmdə külək enerjisindən istifadə tam məşğulluq ekvivalentində 7 milyard dollara qədər yerli ümumi əlavə dəyər yaratmağa imkan verə bilər. Azərbaycanla dənizdə külək enerjisi potensialının inkişafını gerçək-

ləşdirmək və ölkəyə özəl investisiyalar cəlb etmək hesabına yeni səviyyəyə nail olmaq imkanları var. Dünya Bankı hazırda hökumətlə dənizdə külək enerjisinin inkişafı üzrə yol xəritəsinin reallaşdırılması, bu sahənin inkişafına təşəbbüs göstərilməsi və ölkəyə özəl investorların cəlb olunması ilə bağlı tədbirlər həyata keçirir.

Alfonso Qarsia Mora müsahibəsində IFC-nin ölkəmizdə qeyri-neft sektorunun inkişafı, rəqabət qabiliyyətinin artırılması və özəl sektorun güclü potensialının reallaşdırılması ilə bağlı layihələrin icrasını da zəruri hesab edir. O, elektron mobilliyin bütün regionda inkişaf edən sahə olduğunu bildirir və respublikamızda ümumi enerji istehlakında nəqliyyat sektoru payının 22,6 faiz səviyyəsinə yüksəldiyini bildirir. Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının vitse-prezidenti daha sonra ətraf mühitə təsiri azaltmaq məqsədilə özəl mənbələrdən maliyyələşdirilən elektromobillər üçün şarj stansiyalarının quraşdırılmasının və şəhər infrastrukturunun, o cümlədən, ölkənin avtobus parkının yenilənməsinin sürətləndirilməsində investisiyaların vacibliyini, habelə hökumətin elektromobil idxalı üçün artıq vergi güzəştlərinin tətbiqinə başladığını da diqqətə çatdırır.

Yeri gəlmişkən, IFC bu gün Azərbaycanla əməkdaşlığına xüsusi önəm verir. Bu barədə danışan Mora təmsil etdiyi qurumun son 10 il ərzində Azərbaycanda maliyyə xidmətləri, infrastruktur və istehsalat sahəsində 60-a yaxın layihəni maliyyələşdirməklə 850 milyon dollardan çox investisiya yatırdığını qeyd edir. Eyni zamanda, ölkəmizdə ekoloji cəhətdən təmiz nəqliyyat vasitələrinin genişmiqyaslı tətbiqi siyasətinin davam etdirilməsi, daxili yanma mühərriklərinə malik köhnə avtomobillərin yeniləri ilə əvəz olunması zəruriliyini vurğulayır.

Bir sözlə, IFC Azərbaycana elektron mobillik bazarının inkişafı üçün normativ, siyasi və institusional baza hazırlamaqda kömək göstərir, eləcə də, özəl sektor layihələri üçün maliyyə vəsaiti təmin etməklə ölkəmizin səylərini dəstəkləyir.

Bir sözlə, IFC Azərbaycana elektron mobillik bazarının inkişafı üçün normativ, siyasi və institusional baza hazırlamaqda kömək göstərir, eləcə də, özəl sektor layihələri üçün maliyyə vəsaiti təmin etməklə ölkəmizin səylərini dəstəkləyir.